نام و نام خانوادگی:	جمهوری اسلامی ایران	نام درس: فیزیک–دوازدهم
مقطع و رشته: دوازدهم ریاضی		نام دبیر:
نام پدر:		تاریخ امتحان:
شماره داوطلب:	آزمون **پایان** ترم **نوبت اول** سال تحصیلی	ساعت امتحان:
تعداد صفحه سؤال: ۳ صفحه		مدت امتحان :

نمره به عدد:	نمره به حروف:	نمره تجدید نظر به عدد:	نمره به حروف:
نام دبیر:	تاریخ و امضاء:	نام دبیر:	تاریخ و امضاء:

محل مهر و امضاء مدیر

ردیف	الف) سؤالات مفهومی	بارم
۱	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. (هر کدام ۰/۲۵) الف) متحرکی که خلاف جهت محور حرکت تندشونده دارد، علامت شتاب آن ..... (مثبت ـ منفی) است. ب) در حرکت با شتاب ثابت روی یک محور، نوع حرکت متحرک نمی‌تواند ..... (ابتدا تندشونده سپس کندشونده ـ ابتدا کندشونده سپس تندشونده) باشد. ج) در حرکت روی یک محور با شتاب ثابت،در نقطه بازگشت علامت ..... (بردار سرعت ـ بردار مکان) تغییر می‌کند. د) در حرکت روی یک محور اگر متحرک در حال دور شدن از مبدأ مکان باشد بردارهای ..... (سرعت و مکان ـ سرعت و شتاب) الزاماً هم‌جهت هستند. هـ) از روی نمودار شتاب ـ زمان یک متحرک ..... (سرعت متوسط ـ شتاب متوسط) متحرک را می‌توان به‌دست آورد. و) هنگامی‌که در یک اتوبوس که با سرعت ثابت حرکت می‌کند ایستاده‌اید، اگر راننده ناگهان ترمز بگیرد شما به جلو پرتاب می‌شوید. این قضیه طبق قانون ..... (اول ـ دوم) نیوتن توجیه پذیر است. ز) طبق قانون سوم نیوتن، عمل و عکس‌العمل خلاف جهت هم هستند، بنابراین یکدیگر را ..... (خنثی می‌کنند ـ خنثی نمی‌کنند) ح) در حرکت کندشونده یک جسم روی یک محور بردارهای شتاب و نیروی خالص وارد بر جسم ..... (هم‌جهت ـ خلاف جهت) هستند. ت) سطح زیرنمودار نیرو ـ زمان وارد بر یک جسم برابر با ..... (تکانه ـ تغییرات تکانه) است. ی) در حرکت یکنواخت روی خط راست نمودار انرژی جنبشی یک جسم نسبت به تکانه آن (نمودار $K-P$) الزاماً ..... (سهمی ـ خط راست) است. ط) در حرکت نوسانی هماهنگ ساده هنگامی‌که به نقطه تعادل نزدیک می‌شویم، حرکت جسم ..... (تندشونده ـ کندشونده) است. ظ) حرکت هماهنگ ساده، یک حرکت ..... (شتاب ثابت ـ شتاب متغیر) است.	۳
	ب) مسائل فصل اول	
۲	متحرکی روی محور xها از مبدأ مکان با سرعت اولیه $V_0 = 10\frac{m}{s}$ شروع به حرکت می‌کند و در ابتدا به مدت ۱۰ ثانیه به سرعت خود با شتاب $0/5\frac{m}{s^2}$ اضافه می‌کند. سپس ۱۰ ثانیه با سرعت ثابت به حرکت خود در همان جهت ادامه می‌دهد و در نهایت در مدت ۵ ثانیه ترمز می کند تا بایستد. الف) نمودار سرعت ـ زمان آن را رسم کنید. ب) سرعت متوسط متحرک در کل مسیر حرکت را به‌دست آورید.	۰/۷۵ ۱/۲۵
۳	متحرکی از حال سکون روی یک خط راست از نقطه A با شتاب ثابت شروع به حرکت می کند و در ادامه مسیر حرکت خود در همان جهت به نقاط B و C می‌رسد. اگر این متحرک فاصله ۴۵ متری BC را در مدت ۵ ثانیه حرکت کرده باشد و سرعت متحرک در نقطه‌ی C برابر با $10\frac{m}{s}$ باشد، فاصله AB چند متر است؟	۲

ردیف	سؤالات	بارم
۴	جسمی از بالای برجی رها می‌شود. ۱/۵ ثانیه بعد جسم دیگری از ۵۶/۲۵ متر پایین‌تر رها می‌شود. هنگامی‌که دو جسم به‌هم می‌رسند: الف) جسم دوم چند ثانیه حرکت کرده است؟ ب) سرعت جسم اول چند متر بر ثانیه است؟	 ۱ ۱
	ج) مسائل فصل دوم	
۵	نمودار سرعت ـ زمان زیر مربوط به آسانسوری است که از طبقه همکف یک ساختمان شروع به حرکت کرده و در نهایت در طبقه بیستم آن متوقف می‌شود. اگر فنری با ثابت $1/5\,\frac{N}{cm}$ به سقف آسانسور متصل بوده و یک وزنه $3kg$ از آن آویزان باشد، اختلاف طول یک فنر در طبقات سوم و هفدهم چند سانتی‌متر است؟ (حرکت آسانسور بین طبقات پنجم تا پانزدهم با سرعت ثابت انجام شده است.) $(g = 9/8\,\frac{m}{s^2})$ 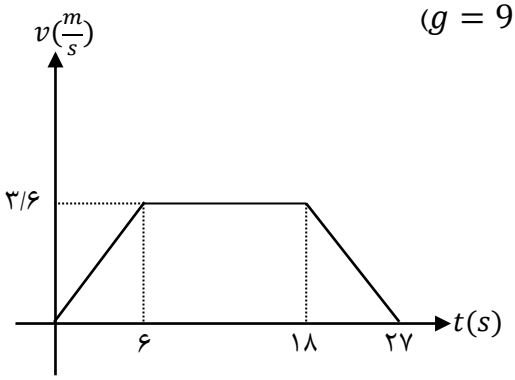 	۲
۶	شکل زیر نمودار تکانه ـ زمان جسمی به جرم $5kg$ را نشان می‌دهد که روی یک خط راست در حال حرکت است. الف) نیروی خالص وارد بر جسم در مدتی که حرکت کندشونده دارد چند نیوتن است؟ ب) سرعت متوسط جسم در کل مسیر حرکت چند متر بر ثانیه است؟ 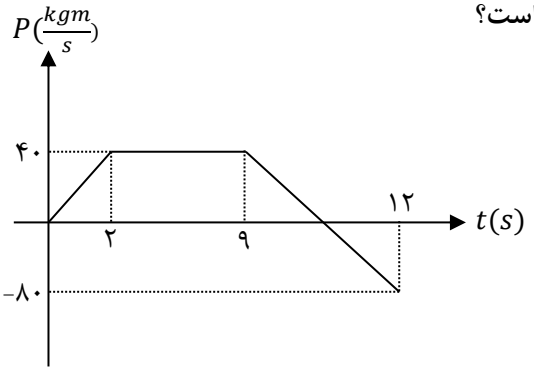 	 ۱ ۱
۷	جسمی به جرم ۲۰۰ گرم روی یک سطح افقی با ضریب اصطکاک‌های $\mu_s = 0/8$ و $\mu_k = 0/5$ از حال سکون با نیروی افقی $F = 6N$ کشیده می‌شود. ۵ ثانیه بعد ناگهان نیروی F قطع می‌شود و جسم پس از مدتی متوقف می‌شود. الف) حداکثر سرعت جسم در طول مسیر حرکت چند متر بر ثانیه است؟ ب) حرکت کندشونده جسم چند ثانیه طول می‌کشد؟ ج) کل مسیر حرکت چند متر است؟	 ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۸	یک توپ فوتبال به جرم ۱۲۰۰ گرم با سرعت $20\,\frac{m}{s}$ به پای یک فوتبالیست می‌رسد. فوتبالیست توپ را با سرعت $25\,\frac{m}{s}$ در همان راستا در جهت مخالف بر می‌گرداند. اگر نیروی پای فوتبالیست ۱۰۰ نیوتن باشد، چند ثانیه طول می‌کشد تا فوتبالیست به توپ ضربه بزند؟	۱

ردیف	سؤالات	بارم
۹	مطابق شکل زیر وزنه‌ای به جرم M به نخی متصل است و روی سطح افقی یک میز بدون اصطکاکی قرار دارد. در وسط میز سوراخ کوچکی قرار دارد که نخ از آن عبور کرده و انتهای آن به جرم m متصل است. وزنه M با دوره ۶ ثانیه شروع به گردش روی دایره‌ای به مرکز روزنه می‌کند. اگر طول قسمتی از نخ که به وزنه M متصل بوده و روی میز افقی قرار دارد $0/5(m)$ و طول قسمت دیگر نخ که آویزان است $1(m)$ باشد، نسبت $\frac{M}{m}$ چقدر باشد تا وزنه m به حال تعادل باشد. $(\pi = 3)$ (مخصوص رشته‌ی ریاضی) 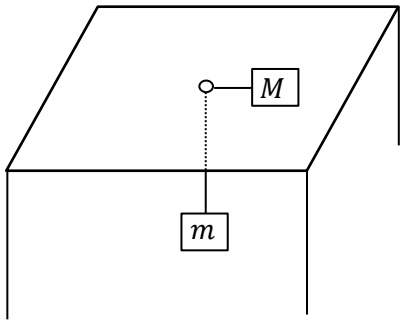 	۲
	د) مسائل فصل سوم	
۱۰	شکل زیر نمودار مکان ـ زمان حرکت نوسانگری را نشان می‌دهد که روی محور xها حرکت هماهنگ ساده انجام می‌دهد. الف) در ۵ ثانیه اول حرکت، چند ثانیه مقدار انرژی جنبشی جسم در حال افزایش است؟ ب) در یک نوسان کامل، تندی متوسط حرکت جسم در SI کدام است؟ 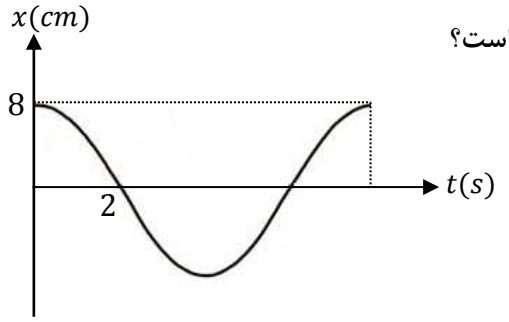 	۰/۷۵ ۰/۷۵
۱۱	نوسانگری به جرم m_1 به فنری متصل بوده و روی پاره خطی به طول $30cm$ حرکت هماهنگ ساده انجام می‌دهد و نوسانگر دیگری نیز به جرم m_2 روی پاره‌خطی به طول $40cm$ در حال نوسان است. اگر هر دو جسم از انتهای سمت راست شروع به حرکت کنند مشاهده می‌کنیم که در مدتی که جرم m_1 مسافت $45cm$ را طی کرده است، جسم m_2 مسافت $40cm$ را می‌پیماید. الف) دوره نوسان m_1 چند برابر دوره نوسان m_2 است؟ ب) در مدتی که جرم m_1 تعداد ۶ نوسان کامل انجام می‌دهد، جرم m_2 چند نوسان انجام داده است؟	۰/۵ ۰/۵

جمع بارم : ۲۰ نمره

نام درس: فیزیک ـ دوازدهم ریاضی
نام دبیر:
تاریخ امتحان:
ساعت امتحان:
مدت امتحان:

کلید سؤالات پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
	الف) سوالات مفهومی	
۱	۱) منفی ۲) ابتدا تندشونده سپس کندشونده ۳) بردار سرعت ۴) سرعت و مکان ۵) شتاب متوسط ۶) اول ۷) خنثی نمی‌کنند ۸) هم‌جهت ۹) تغییرات تکانه ۱۰) سهمی ۱۱) تندشونده ۱۲) شتاب متغیر	
	ب) مسائل فصل اول	
۲	الف) $S = \Delta x = (\frac{10+15}{2} \times 10) + (10 \times 15) + (\frac{5\times15}{2}) = 312/5m$ 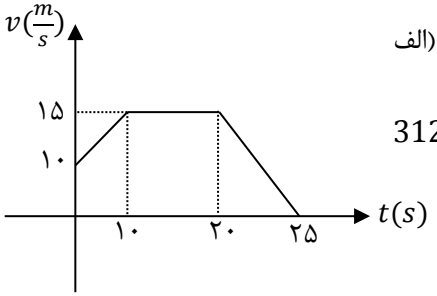 	
۳	BC فاصله $\Longrightarrow \Delta x = (\frac{v+v_0}{2})t \Longrightarrow 45 = (\frac{10+v_0}{2}) \times 5 \Longrightarrow v_0 = 8\frac{m}{s}$ $v = at + v_0 \Longrightarrow 10 = a \times 5 + 8 \Longrightarrow a = \frac{2}{5} = 0/4\frac{m}{s^2}$ AB فاصله $\Longrightarrow v^2 - v_0^2 = 2a\Delta x \Longrightarrow 8^2 - 0 = 2 \times 0/4 \times \Delta x \Longrightarrow \Delta x = 80m$	
۴	**گلوله اول ۱/۵ ثانیه زودتر حرکت کرده است، پس ۱۱/۲۵ متر پایین می‌آید. چون گلوله دوم ۵۶/۲۵ متر پایین‌تر از گلوله اول شروع به حرکت می‌کند، پس در لحظه شروع ۴۵ متر پایین‌تر از گلوله اول است. از این لحظه به بعد ثانیه به ثانیه بررسی می‌کنیم:** **ثانیه اول:گلوله اول ۲۰ متر و گلوله دوم ۵ متر پایین می‌آید، پس از ۴۵متر اختلاف فاصله آنها ۱۵ متر کم می‌شود و فاصله آنها به ۳۰ متر می‌رسد.** **ثانیه دوم: گلوله اول ۳۰ متر و گلوله دوم ۱۵ متر پایین می‌آید، پس از ۳۰ متر فاصله آنها ۱۵ متر دیگر کم می‌شود و فاصله آنها به ۱۵ متر می‌رسد.** **ثانیه سوم: گلوله اول ۴۰ متر و گلوله دوم ۲۵ متر پایین می‌آید، پس از ۱۵ متر فاصله آنها ۱۵ متر دیگر کم می‌شود و به می‌رسند.** **بنابراین جسم دوم ۳ ثانیه حرکت کرده و سرعت جسم اول به $45\frac{m}{s}$ می‌رسد.**	
	ج) مسائل فصل دوم	

۵

$K\Delta l - mg = ma \quad , \quad (a_{\text{تند}} = \frac{3/6}{6} = 0/6)\,,(a_{\text{کند}} = \frac{-3/6}{9} = -0/4)$

تند شونده $\Longrightarrow 1/5 \times \Delta l_1 - mg = 3 \times 0/6 \qquad (1)$

کند شونده $\Longrightarrow 1/5 \times \Delta l_2 - mg = 3 \times (-0/4) \qquad (2)$

$1 - 2 \Longrightarrow 1/5(\Delta l_1 - \Delta l_2) = 3(0/6 + 0/4) \Longrightarrow \Delta l_1 - \Delta l_2 = \frac{3}{1/5} = 2cm$

۶

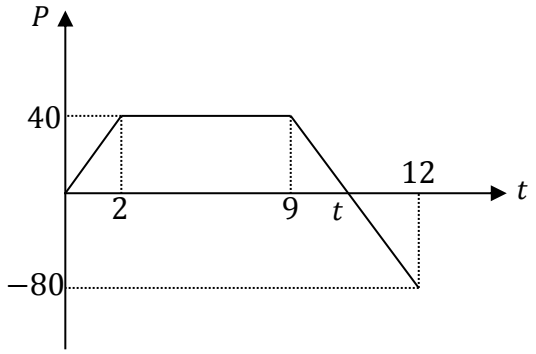

$\frac{40}{t-9} = \frac{80}{12-t} \Longrightarrow t = 10$

کند شونده $\Longrightarrow 9 < t < 10 \Longrightarrow \overline{F} = \frac{\Delta P}{\Delta t} = \frac{0-40}{10-9} = -40\ N$

$\boldsymbol{P-t}$ سطح زیر نمودار $= m.\Delta x \Longrightarrow S = (\frac{2 \times 40}{2}) + (7 \times 40) + (\frac{40 \times 1}{2}) - (\frac{80 \times 2}{2}) = 260$

$\Longrightarrow 260 = m \times \Delta x = 5 \times \Delta x \Longrightarrow \Delta x = 52m$

$\overline{V} = \frac{\Delta x}{\Delta t} = \frac{52}{12} = \frac{13}{3}\frac{m}{s}$

۷

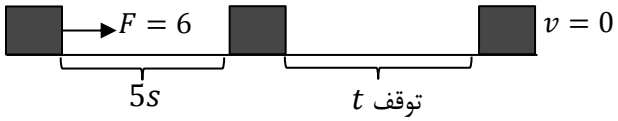

قسمت اول:

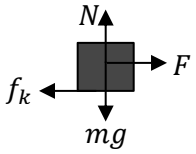

$\begin{cases} F - f_k = ma \Longrightarrow 6 - 1 = 0/2 \times a \Longrightarrow a = 25\frac{m}{s^2} \\ f_k = \mu_k mg = 0/5 \times 0/2 \times 10 = 1 \end{cases}$

$v = at + v_0 = 25 \times 5 + 0 = 125\frac{m}{s}$

$v^2 - v_0^2 = 2a\Delta x_1 \Longrightarrow \Delta x_1 = \frac{125^2}{50} = 312/5m$

قسمت دوم:

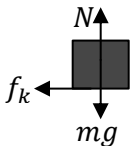

$0 - f_k = ma \Longrightarrow 0 - 1 = 0/2 \times a \Longrightarrow a = -5\frac{m}{s^2}$

$v = at + v_0 = 0 = -5t + 125 \Longrightarrow t_{\text{توقف}} = 25s$

$v^2 - v_0^2 = 2a\Delta x_2 \Longrightarrow 0 - 125^2 = 2 \times (-5) \times \Delta x_2$

$\Longrightarrow \Delta x_2 = 1562/5m$

$\Delta x_{\text{کل}} = \Delta x_1 + \Delta x_2 = 1875\ m$

۸

$F = \frac{\Delta P}{\Delta t} \Longrightarrow 100 = \frac{m\Delta v}{\Delta t} \Longrightarrow 100 = \frac{1/2 \times 45}{\Delta t} \Longrightarrow \Delta t = 0/54\ (s)$

۹	$\begin{cases} M \text{ جرم} \Longrightarrow \omega = \dfrac{2\pi}{T} = \dfrac{2\times 3}{6} = 1 \Longrightarrow v = r\omega = 0/5\times 1 = 0/5 \\ \text{تعادل} \Longrightarrow mg = \dfrac{MV^2}{r} \Longrightarrow m\times 10 = \dfrac{M\times 0/25}{0/5} \Longrightarrow m\times 10 = \dfrac{M}{2} \Longrightarrow \dfrac{M}{m} = 20 \end{cases}$
	د) مسائل فصل سوم
۱۰	**الف) ربع اول و سوم انرژی جنبشی در حال افزایش است؛ چون متحرک به نقطه تعادل نزدیک می‌شود.** 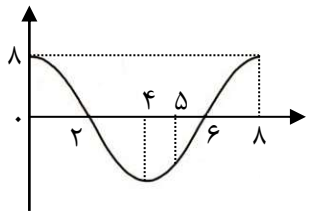 $0 < t < 5 \Longrightarrow \begin{cases} \text{ربع اول } 0 < t < 2 \\ \text{ربع سوم } 4 < t < 5 \end{cases}$ **پس کلاً ۳ ثانیه از این ۵ ثانیه حرکت تندشونده است.**
	ب) $\overline{S} = \dfrac{l}{\Delta t} = \dfrac{4A}{T} = \dfrac{4\times 0/08}{8} = 0/04\,\frac{m}{s}$
۱۱	**طبق اعداد سوال، هنگامی‌که نوسانگر اول $\frac{3}{4}$ دوره را طی می‌کند، نوسانگر دوم نصف دوره پیموده است؛ یعنی:** $(\frac{3}{4}T_1 = \frac{T_2}{2})$ الف) $\dfrac{3}{4}T_1 = \dfrac{T_2}{2} \Longrightarrow T_1 = \dfrac{2}{3}T_2$ ب) $\begin{cases} \dfrac{t}{n_1} = \dfrac{2}{3}\dfrac{t}{n_2} \\ n_1 = 6 \end{cases} \Longrightarrow \dfrac{t}{6} = \dfrac{2}{3}\dfrac{t}{n_2} \Longrightarrow n_2 = \dfrac{12}{3} = 4$

جمع بارم : ۲۰ نمره	**نام و نام خانوادگی مصحح :**	**امضاء:**